

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. II. An causa Blasphemiae sit mixti fori?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

404. Ex dict. Coll. 3. si lite coram seculari Judice mota, de alimentis præstandis Uxori separata à Marito, Maritus opponat adulterij Crimen, ob quod mulier jure alimentorum privata sit, Judicem secularem lite supersedere debere, donec quæstio incidens à Judice Ecclesiastico terminetur; hujus ratio est; quia hoc ipso, quod intentata coram seculari Judice causa, super alimentis incidat quæstio divortij, seu separationis quoad cohabitationem, illa terminari nequit, antequam cognoscatur super justitia causæ divertendi, seu discedendi à cohabitatione; hoc enim sonat incidentia causæ, cum respiciat ipsum meritum causæ, & habeat ortum ante litem contestatam, ut bene notat Pereyra in Elucidario num. 1867. sed hæc quæstio cognosci non potest à Judice seculari, & terminari potest à solo Ecclesiastico ex num. 402. ergo.

405. Quæstio 4. est, an finito judicio criminali de adulterio ad pœnam legalem, innocens possit instituere actionem quasi civilem ad divortium, vel e contra finito judicio divortij eandem actionem intentare criminaliter? ante resolutionem nota, quod licet utraq; actio (nimirum sive criminaliter, sive civiliter intentata Reo) tendat ad punitionem (licet criminalis ad pœnam, seu vindictam publicam; civilis, ad privatam, nimirum dotis amissionem, & separationem ab obligatione cohabitandi) quandoque tamen actio civilis directè intentari possit Reo, non, ut inde innocens capiat lucrum; sed solum, ut evitet damnum; his præmissis:

406. Ad quæstionem propositam Resp. post judicium criminale ad punitionem legalem, seu vindictam publicam, non concedi actionem civilem directè ad pœnam privatam; nec vicissim, finito judicio directè ad punitionem privatam, concedi actionem criminalem ad pœnam legalem; ita Sotus l. 4. sent. D. 37. q. unic. a. 3. Abbas inc. Tua, 5. de Procurat. n. 5. & complures alij; probatur ex L. quod Senatusconsultum, 6. ff. de injuriis, ibi: *planè si actum sit publico judicio, denegandum est privatam; similiter ex diverso.*

407. Dixi, per actionem quasi civilem directè ad pœnam privatam, impediri a-

ctionem criminalem ad pœnam legalem, seu vindictam publicam, & e contra: nam secus est, si maritus post, vel cum actione criminali de adulterio contra Uxorem directè agat de solo interesse, seu jactura rei familiaris compensanda. Nam talis actio civilis non præjudicat criminali; nec ista illi, ut tradit Julius Clarus in pract. criminal. q. 2. num. 2. Molina tr. 3. de Just. D. 40. n. 19. & probari potest ex L. unica, C. quando civilis actio criminali præjudicet; ibi: *à plerisque prudentium generaliter definitum est, quoties de re familiari, & civilis, & criminalis competit actio, utraq; licere experiri: sive prius criminalis, sive civilis actio moveatur: nec si civiliter fuerit actum, criminalem posse consumi: & similiter e contrario.*

§. II.

An causa Blasphemie sit mixti fori?

408. Ante resolutionem nota, *Blasphemiam*, de qua latè Suarez tom. 1. de Relig. l. 1. à c. 4. esse vocem Græcam, quæ apud Latinos idem valet atque vituperatio, execratio, maledictio: apud Theologos autem, & S. Paginæ interpretes sumi dupliciter. 1. latè pro omni convitio, & maledictio in aliquem, præcipuè dignitate, & excellentia pollentem virum; Sic intelligit S. Hieronymus Apostolum ad Titum. 3. *admone illos, neminem Blasphemare*, id est maledicere, convitiari; 2. strictè, & propriè pro contumelia in Deum, vel Sanctos in Cælo cum Christo regenerantes, quatenus habent respectum ad Deum, quæ proinde tota in Deum refunditur.

409. Sanchez l. 2. Decalogi c. 32. n. 11. definit *Blasphemiam*, quod sit locutio falsa contra Deum per modum convitij. Dicitur *falsa*: quia licet quandoque exerceatur per modos imperativos, & optativos, in quibus nec enuntiatio, nec proinde falsitas esse potest; tamen semper ex modo irrisorio, vel contemnenti denotat aliquid in Deo contemptibile, quod falsum est: explicatius dici potest, *esse peccatum, quo aliquid de Divina bonitatis excellentia detrahitur, dicendo falso aliquid Deo inesse, quod non inest: vel negando inesse,* quod

quod inest: idque voluntate quadam derogandi hac ratione Divina bonitati, vel Majestati.

410. Observandum autem ad hanc voluntatem non requiri omninò intentionem directam derogandi, qualem habent damnati, sed sufficere indirectam, quando scilicet ex circumstantijs, & modo prudenter judicatur, locutionem habere Divinæ gloriæ contemptum, & diminutionem. *Blasphemia* latius patet peccata contra fidèi confessionem, & distinguitur ab infidelitate: hæc enim in mente refidet, & est falsus mentis contra fidem assensus: illa consistit in verbo contra Deum, & potest stare cum vero assensu.

411. Observandum. 2. quasdam *Blasphemias*, juxta Sanchez *cit. n. 36.* esse *hæreticales*, nempe quæ continent errorem contra fidem, explicatæ per verbum indicativi: v. g. hæc: *Deus est injustus*; quasdam non ita; quales v. g. Dei maledictiones: essent tamen hæreticales, si Blasphemans assereret, *Deum esse illarum capacem*. Observandum. 3. *Blasphemiam* in sua pura ratione tripliciter dividi juxta Lessium *l. 2. c. 45. n. 27.* Primò enim dividitur ex parte actus in *interiorem*, & *exteriolem*: interior est *Blasphemia Cordis*: exterior est *Blasphemia oris*: addunt aliqui *Blasphemiam operis*, quando scilicet per aliquod opus v. g. *Idololatriam*, falsum de Deo significatur. 2. ex parte modi, in *enuntiativam*, *imprecativam*, & *dehonestativam*. *Enuntiativa* fit affirmando, vel negando: ut si tribuatur divinæ excellentiæ, quod ei non competit; vel, si negetur, quod competit, aut hoc tribuatur Creaturæ. *Imprecativa* est, cum quis imprecatur Deo malum; & est propria damnatorum, & hominum pessimorum. *Dehonestativa* est, cum quis membra Christi, vel Sanctorum indecorè, & inhonestè nuncupat; 3. ex parte termini in *immediatam*, & *mediatam*: *immediata* est, quæ fertur immediatè in Deum, & est proximè contra virtutem religionis: *mediata* est immediatè contra Sanctos, violatòque proximè virtutem observantiæ: *mediatè* est contra Deum, & remotè lædit virtutem religionis; quibus positis:

412. Resp. *Blasphemiam hæreticalem* (quando scilicet verba *Blasphemix* continent a-

perè hæresim) unice spectare ad Judicem Ecclesiasticum; nam judicium de actione continente veram hæresim, cum præsumatur animo hæretico proferri) nisi excuset vehemens iræ motus, quo judicium rationis vehementer perturbatur) unice spectat ad Judicem Ecclesiasticum, cum tangatur materia fidei; & ideò talis *Blasphemia* non est mixti fori quoad quæstionem, *an ejusmodi Blasphemia sit hæreticalis?* secus est de *Blasphemia* non hæreticali; nam hæc utroquè foro prohibita est; Ecclesiastico quidem, *l. 5. tit. 26.* civili autem, *Novellâ. 77.* ut non luxurentur homines contra naturam, nec jurent per capillos Dei, &c.

Si quæras, an *Blasphemia* commissa à non Christiano, sit delictum fori mixti? Resp. per se loquendo, non esse; quia, cum non Christiani sint extra Ecclesiam, nec subdantur ejus legibus, ut diximus *l. 1. tit. 2.* non possunt per se loquendo reduci ad forum Ecclesiasticum; sed tantum ad forumulare, cujus temporali jurisdictioni subsumunt; dixi: *per se loquendo*; nam, si Princeps, vel Prælati Ecclesiastici ibi habebat dominium, ut Dominus terrestris, eique tales non Christiani subsumunt, idem poterit, quod alius secularis, vel per se, vel Delegatum; 2. si Domini seculares forent negligentes in puniendis ejusmodi delictis; sic enim per accidens, Judex Ecclesiasticus, etiam quæ talis, posset de tali *Blasphemia* cognoscere, ac illam punire; cum tali casu versetur periculum animæ, tum in Principe negligente; tum in Christianis, qui exinde graviter scandalizentur.

§. III.

An Incestus sit mixti fori?

DE Incestu ex professo agimus *l. 4. tit. 13. à num. 1137.* præsertim quoad quæstionem, an, & qualiter incestuosus præstet impedimentum matrimonij contrahendi; aut, eo stante, contracti; ex hoc autem deducitur, hoc crimen esse fori Ecclesiastici; quamvis etiam puniatur jure civili (ex quo tandem fit, esse mixti fori) ut constat ex Authent. *Incestus*, de de incestis nuptijs, ibi: *incestus nuptias contrahentis pæna, est confiscatio bonorum*